

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره ۰۱۱-۵۰۱۱ ۱۲ صفحه
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترت

شنبه ۸ دی ۱۴۰۳ • ۲۶ جمادی‌الثانی ۱۴۴۶ • ۲۸ دسامبر ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۰۱۱-۵۰۱۱ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۲:۰۶ • اذان مغرب ۱۷:۱۹ • اذان صبح فردا ۵:۴۴ • طلوع آفتاب ۷:۱۳

www.sarghdaily.com
apararat:tasvirshargh
Telegram:SharghDaily
youtube:sarghdaily
twitter:sharghdaily
instagram:sharghdaily1

هنرخوانی

ممنوع‌الپروازی ترانه

براساس گزارش‌های منتشرشده، ترانه علیدوستی، بازیگر شناخته‌شده‌کشورمان، از پروازهای داخلی و خارجی منع شده است. مینا اکبری در توییتهی نوشت: «ترانه علیدوستی قصد داشته با دخترش به قشم سفر کند، اما فهمیده کدملی اش برای تمام پروازهای داخلی و خارجی مسدود شده است. حالا دخترش اشک می‌ریزد؛ چون مادرش ممنوع‌الپروازه! به قول ترانه، تا حالا چنین چیزی دیدید؛ ممنوع‌الپروازه!».

ایین خیر واکنش‌های گسترده‌ای در شبکه‌های اجتماعی، به‌ویژه ایکس، به دنبال داشته است. بسیاری با هشتگ «#ترانه_علیدوستی» به ابراز همدردی با این بازیگر پرداخته و نسبت به این اتفاق اعتراض کرده‌اند. برخی این اقدام را نقض حقوق شهروندی دانستند و برخی با اشاره به وعده‌های دولت چهاردم خواستار برطرف شدن این روند شدند.

کاربری با انتقاد از این اقدام نوشت: «ممنوع‌الپروازکردن ترانه علیدوستی بدون اطلاع قبلی، نقض آشکار حقوق شهروندی است. چرا باید هنرمندان ما با چنین محدودیت‌هایی مواجه شوند؟».

یکی از کاربران با اشاره به فعالیت‌های اخیر این بازیگر توییت کرد: «ترانه علیدوستی همواره تحت فشار بوده است. ممنوع‌الپروازشدن او نشان‌دهنده تداوم این فشارهاست.»

دیگری با ابراز همدردی نوشت: «این اقدامات… باید متوقف شود».

یکی از کاربران با اشاره به وضعیت مشابه دیگر هنرمندان توییت کرد: «پس از ممنوع‌الپروازشدن مهرداد قاسم‌خانی، حالا نوبت به ترانه علیدوستی رسیده است. این روند محدودیت‌ها برای هنرمندان تا کجا ادامه خواهد داشت؟».

محدودیت‌ها برای هنرمندان طی دو سال گذشته بارها رخ داده است. به گزارش خانه سینما، بیش از ۳۰۰ سینماگر و هنرمند دارای پرونده و محدودیت هستند. پیش‌تر نام جمع زیادی از هنرمندان، همچون اصغر فرهادی، به‌عنوان ممنوع‌المعامله مطرح شده بود. سینماگرانی همچون مانی حقیقی، بهرام رادان، بهتاش صناعی‌ها و… از ممنوع‌الخروجی خود خیر داده بودند. مهراب قاسم‌خانی و چند نفر دیگر نیز بارها درباره ممنوع‌الپروازی خود مطالبی نوشته بودند. با انتخاب سعیدعباس صالحی به عنوان وزیر فرهنگ دولت چهاردهم، خوش‌بینی‌هایی برای پایان محدودیت هنرمندان مطرح بود. او حداقل دو بار در گفت‌وگوهایش از تلاش‌هایی برای رفع «ممنوع‌الکاری» برخی هنرمندان خیر داد و گفت مشکلات تعدادی از این هنرمندان رفع شده و برای برخی دیگر نیز در حال پیگیری و حل مسائل هستند.

به گزارش ایرنا، او روز دوم دی گفت: «مشکل عده‌ای از خانم‌ها و آقایان با تلاشی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام داده، رفع شده است و بخشی دیگر هم در آستانه این اتفاق است و ان‌شاءالله خبرهای خوب آن خواهد رسید.

اما برخی محکومیت قضائی دارند و محکومیت‌های قضائی سخت‌تر است، اما باز مجموعه عزیزی که در حوزه قوه قضائی بودند، به ما نویدهای خوبی دادند که بشود در حوزه قضائی هم کمک کرد».

حالا جزئیات بیشتری درباره دلایل ممنوع‌الپروازی ترانه علیدوستی منتشر نشده و مسئولان واکنشی رسمی دراین‌باره نشان نداده‌اند. ترانه علیدوستی از شهریور ۱۴۰۱ بارها با مشکلات قضائی روبه‌رو شد و به دلیل مواضع حمایتی‌اش در ۱۹ آذر بازداشت شد. بازداشت او با واکنش‌های گسترده داخلی و بین‌المللی همراه بود.

در مدت بازداشت بسیاری از فعالان حقوق بشر و نهادهای بین‌المللی، جشنواره‌ها و سازمان‌های سینمایی جهانی خواستار آزادی او شدند.

او پس از حدود سه هفته، در ۱۷ دی ۱۴۰۱ با قرار وثیقه آزاد شد، او اتهاماتی نظیر «تبلیغ علیه نظام» و «انتشار محتوای خلاف واقع» را در پرونده‌اش داشت.

او مدتی پس از آزادی به بیماری خودایمنی Dress دچار شد. در این سندرم، «سیستم ایمنی» واکنش آلرژیک شدیدی به برخی داروها محسوب می‌شود. علائم این بیماری شامل بثورات پوستی، تب، خستگی، تورم غدد لنفاوی و درگیری اندام‌های داخلی مانند کبد و کلیه‌هاست. پس از تشخیص، ترانه علیدوستی در بیمارستان بستری شد.

رفع فیلتر واتساپ و گوگل‌پلی موجی از خوشحالی را بین مردم به راه انداخت، اما زیر پوستر این شادی، ایجاد و اتفاقات دیگری هم درحال وقوع است. آنچه طرح چهارمرحله‌ای نامیده می‌شود، نیازمند تأمل جدی صاحب‌اندیشه در‌وجه مهندسی و همچنین اجتماعی است.

برخی هواداران دولت می‌خواستند صرفاً بر موضوع واتساپ سوار شوند ولی می‌دانستند افشای آنچه در آن جلسه گذشته، می‌تواند دفعه زیادی داشته باشد. بنابراین ترجیح دادند آن را در خبرگزاری رسمی دولت منتشر نکنند و فهرست مصوبات را برای انتشار به یک خبرگزاری دیگر دادند.

بدیهی است گام اول برای اجرای آن طرح چهارمرحله‌ای باید اندکی اعتماد مردم را جلب می‌کرد. به هر حال رفع فیلتر از واتساپ به معنای رفع فیلترینگ نیست. بسیاری از ایرانیان به سایر اپلیکیشن‌ها و پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی برای انجام امور خود اتکا دارند که عمدتاً فیلتر هستند. اما با کمال تعجب، برخی معتقدند نباید «ناشکری» کرد؛ چراکه دولت قبل می‌خواست طرح صیانت را اجرا کند. این چه بدبختی است که گریبان ما را گرفته که واقعا برای برگردانده‌شدن یک حق ساده به خردمان باید این‌گونه وادار به شاکری و چاکری باشیم؛ منظور از «حق» این است که مثلاً فیلترینگ تلگرام در دولت روحانی و از سوی یک قاضی ساده انجام شد و مستظهر به رویه یا روال حقوقی متن و متنق نبود و ابرجایی بیسن اهالی و علمای حقوقی برنیت‌بخت. هیچ گزارشی هم به دست عموم مردم نرسیده که بداندن بابت فیلترینگ مذکور، چه منفاعی عاید مردم شده است. ما مردم بی‌نوا در هرود موقعیت «فیلترینگ» و «رفع فیلترینگ» فقط مجبور به پرداخت هزینه هستیم.

در وضعیت «فیلترینگ»، مجبوریم فیلترشکن خریم و در وضعیت «رفع فیلترینگ» هم باید فعلاً ۵۰ میلیارد تومان از جیبمان برای آنچه که «تصویب بسته حمایتی تبلیغات رسانه‌های پیام‌رسان‌های داخلی منتخب» عنوان شده، پرداخت کنیم. موضوع رفع فیلترینگ اخیر را می‌توان از منظر نهادی هم مورد تأمل قرار داد. اگر مصوبات شورای مذکور واقعا همان باشد که در

پویانعمت‌اللهی

دکترای علوم ارتباطات اجتماعی

خبرگزاری مهر منتشر شده است، در این صورت به طور مشخص اصطکاک نهادهایی مانند همین شورا با سطوح طبقات مؤثر اجتماعی، موجب ناکارآمدی و تغییر و تضاد اهداف نهادی با مطالبات مردم می‌شود. ما احتمالاً با دوره‌ای مواجه هستیم که نهادهای این فهم مناسبات اجتماعی ناتوان هستند. این نهادهای گمان دارند برای ملایک امر اخلاقی، ایمانی و ملی می‌جنگند، درحالی‌که عملاً جنگی نیست! با هوا جنگیدن نتیجه‌ای جز شکست به همراه ندارد. جنگ با هوا یعنی اینکه رخداد فیلترینگ آیا جلوی محتوای مستهجن، فعالیت گروه‌های تروریستی، نفوذ و هرچه از این قبیل را گرفته است؟ بالاخره باید به یک دلیل مشخص اقدام به فیلترینگ شده باشد که این چنین بر آن پافشاری می‌شود. آن دلایل چیستند؟ در سال‌های اخیر که تقریباً تمام سکوها و شبکه‌های خارجی زیر زغ فیلتر بودند و عرصه‌های رسمی کاملاً رد ید اختیار نمونه‌های داخلی قرار داشت، مصایب و بلاهای عدیدهای بر سر مملکت آمد که بی‌سابقه بودند.

دن کیشوت سیاست‌محور، اهداف را چون مشمشیری چوبی و نهادهای را در زوال مقدر گرفتار می‌کند. به این ترتیب نهادهای قطعاً در برابر تطورات جامعه بی‌عمل می‌شود و سپس در سرازیری زوال و در نهایت فروپاشی قرار می‌گیرند. این فروپاشی، به قول جامعه‌شناسان، در یک «لحظه» اتفاق می‌افتد. شناخت عمیق این لحظه واجد اهمیت است.

هنرخوانی

دعوت به مراسم گردن‌زنی مالک، سمیرا و دیگران!

هموطنان ارمنی کشورمان در آستانه آغاز سال نو میلادی با خرید تزیینات کریسمس و آماده‌سازی کلیساها به استقبال سال ۲۰۲۵ می‌روند. همزمان با برگزاری روز کریسمس در ۲۵ دسامبر سالروز به دنیا آمدن حضرت عیسی(ع) برخی فروشگاه‌ها درخیابان میرزای شیرازی به فروش کاج و تزیینات رنگی و لوازم جشن‌ها مشغولند.عکس: محمد مهدی پورعرب، ایرنا

فیلترینگ و رفع فیلترینگ دن‌کیشوتی

اینجا «لحظه» معنای زمانی ندارد. اصلاح نهادهای در اصلاح اهداف نهادی نهفته است. در وضعیت ناپسندگی اهداف با تحولات اجتماعی، باید به‌سرعت اما با تدبیر از اهداف پیشین به اهداف آینده نوعی شیفت پارادایمی برقرار کرد.

اهداف آینده ممکن است با اهداف گذشته و حتی اکنون در تباين مطلق باشد. نظام هنجاری «آینده» که در روح جمعی جامعه بروز می‌کند، هر آینه فاصله و شکاف را آن قدر عمق بخشیده که چه‌سا امکان بازسازی از دست برود. ازاین‌رو بالادست نهادی باید دریابد که آن «لحظه» تغییر کجاست. نظام هنجارهای آینده ممکن است حتی «نهاده» را ناممکن کند و یک پوسته از آن باقی بگذارد. به لحاظ فناوریانه، آیا متخصصان حکمیتی می‌توانند تضمین کنند که فیلترینگ تا دو سه سال آینده همچنان موضوعیت خواهد داشت یا نه؟ چقدر احتمال دارد اسطوره فیلترینگ به شمشیر واسب دن‌کیشوتی تبدیل (تقلیل) شود؟

دن‌کیشوت در مقابل باد مبارزه می‌کرد. با استناد به تعبیر هراکلیتوس در آن مثال رودخانه، شاید بتوان گفت باد نمی‌تواند دو بار از ما بگذرد. مصوبه سال آینده همچنان موضوعیت خواهد داشت یا نه؟ چقدر احتمال دارد اسطوره فیلترینگ به شمشیر واسب دن‌کیشوتی تبدیل (تقلیل) شود؟ دن‌کیشوت در مقابل باد مبارزه می‌کرد. با استناد به تعبیر هراکلیتوس در آن مثال رودخانه، شاید بتوان گفت باد نمی‌تواند دو بار از ما بگذرد. مصوبه سال آینده همچنان موضوعیت خواهد داشت یا نه؟ چقدر احتمال دارد اسطوره فیلترینگ به شمشیر واسب دن‌کیشوتی تبدیل (تقلیل) شود؟ دن‌کیشوت در مقابل باد مبارزه می‌کرد. با استناد به تعبیر هراکلیتوس در آن مثال رودخانه، شاید بتوان گفت باد نمی‌تواند دو بار از ما بگذرد. مصوبه سال آینده همچنان موضوعیت خواهد داشت یا نه؟ چقدر احتمال دارد اسطوره فیلترینگ به شمشیر واسب دن‌کیشوتی تبدیل (تقلیل) شود؟

مردم کار خودشان را نمی‌کنند و این نهاده‌ها هستند که زیر آبراه تکنولوژی‌های نوین له خواهند شد.

شبکه‌خوانی

پنجره «خانه کابل» بسته شد

«خانه کابل» بسته شد. دست‌اندرکارانش در شبکه‌های اجتماعی دلیل این بسته‌شدن را نوشتند، اما واکنش‌های موافق و مخالف بسیاری درباره این اتفاق مطرح شد. برخی تمام نفرت‌شان از حضور افغانستانی‌ها و مهاجران افغانستانی در زیر این پست عیان کردند و خوشحال از این اتفاق شدند و برخی دیگر از بسته‌شدن تنها رستوران و مکان ارتباط مستقیم با مهاجران کشور همسایه ازدست‌رفته ناراحت شدند. موافقان معتقد بودند این مکان به دلیل حضور مهاجران غیرقانونی و نداشتن مجوز رستوران تعطیل شده و عده‌ای دیگر نوشتند به دلیل تغییر قانون و ممنوعیت حضور مهاجران در صنعت غذا این مکان تعطیل شده است. یکی از جامعه‌شناسان شناخته‌شده نیز از این اتفاق ابراز شرمندگی کرد و ابراز امیدواری کرد که خیلی زود این ماجرا حل شود. محمدکاظم کاظمی، شاعر برجسته افغانستانی، نیز در یادداشتی اختصاصی برای ایراف درخواست کرد که این پنجره‌های فرهنگی تعطیل نشود. او نوشت: «چند روز پیش یکی از دوستان از من پرسید که «می‌خواهم کلاه بپول تهیه کنم. در کجا می‌توانم بیایم؟ خانه کابل آن را دارد؟» که گفتم «بله احتمالاً دارد.» ولی نمی‌دانستم که خانه کابل اکنون پلمب شده است.

سال‌های پیش، آنگاه که خانه کابل تأسیس نشده بود، بسیار دوستان ایرانی می‌پرسیدند که ما غذاهای افغانی را در تهران در کجا بیایم؟ و ما پاسخی نداشتیم. این غذاها، این غذاهای معروف شرقی که با ذائقه ایرانی هم سازگار بود، در تهران در دسترس نبود، درحالی‌که در لندن، پاریس، برلین و دیگر شهرهای بزرگ دنیا، رستوران‌های متعدد غذای افغانی، ایرانی، عربی، هندی و… است. شخص می‌توانست در لندن قابلی‌پلو بخورد، ولی در تهران نه.

اما خانه کابل وقتی تأسیس شد دیگر فقط یک رستوران و کافه نبود، درجه‌ای به فرهنگ، هنر و ادبیات افغانستان باز شد. گویا یک خانه فرهنگ است. در آنجا کتاب‌های افغانستانی بود، لباس‌ها بود، آثار هنری بود، عکس‌های عالی بود، به‌خصوص که گرداننده آن یک هنرمند عکاس و گرافیست پیش‌کسوت افغانستان است و خانواده فرهنگ‌دوست او هم در کنارش. بارها در این محل دوستان افغانستان و ایران در کنار هم نشست‌اند، گپ زده‌اند، تبادل فکر و اندیشه کرده‌اند و عزیزان ایرانی بیشتر با افغانستان آشنا شده‌اند. گاهی محافلی برگزار شده است و نشست‌هایی. اینها از ثمرات این محل است. جایی که به ظاهر رستوران و کافه است، ولی در عمل یک مرکز فرهنگی. و چنین است که «خانه کابل» به یک نماد تبدیل می‌شود و بر سر زبان‌ها می‌افتد. مردمی در ایران که این محل را دیده‌اند یا وصفش را شنیده‌اند، دیگر حداقل یک مقدار مختصری نگاه‌شان نسبت به این کشور و مردمش تصحیح می‌شود. نمی‌گوییم این نگاه زیرورو می‌شود و انتظار زیروروشدن ناگهانی نداریم.

ایین نگرش‌ها در هر شکلی و هر جعتی، قطره قطره روی هم جمع می‌شوند. شخص گاهی یک شاعر می‌شوند، گاهی یک داستان، گاهی یک فیلم، گاهی یک قطعه موسیقی، گاهی لباس افغانستانی، گاهی غذا، گاهی ضرب‌المثل‌ها، گاهی آثار تاریخی، گاهی مناظر طبیعی، گاهی آثار صنایع دستی؛ مجموعه اینها هستند که نگاه به مردم و کشوری را می‌سازند و شکل می‌دهند. و حالا می‌شنویم که خانه کابل پلمب شده است. چرا؟ به دلیل به‌کارگیری یا تجمع اتباع بیگانه. خب طبیعی است که چنین باشد. آن رستوران چینی در لندن را هم احتمالاً مردم انگلستان نمی‌گردانند. آن رستوران ایرانی که چلوکباب ارائه می‌کند هم به وسیله مستر و مادام اسمیت اداره نمی‌شود، بلکه احتمالاً یک ایرانی آن را اداره می‌کند که او هم در آن کشور تبعه خارجی است.

ولسی قوانین و مقررات را تسهیل کرده‌اند تا کاری که درست و مثبت است، بر زمین نماند و به مانع برنخورد. ادارات، نهادها و سازمان‌ها برای تسهیل امور، برای تقویت کارهای مثبت و ارزشمند تشکیل می‌شوند و قوانین برای این نوشته می‌شوند. به راستی نمی‌شود راه‌حلی پیدا کرد که هم این پنجره‌های ارتباط فرهنگی دو ملت مسدود نشوند و هم مقررات و قوانین به شکلی رعایت شوند؟ قطعاً چنین می‌شود کرد، اگر عزمی و اراده‌ای برای بهبود مناسبات دو ملت باشد. و امیدواریم که این عزم اراده شکل گیرد و مانع بسته‌شدن این پنجره‌ها شود.»

هزار سرباز

یورنیوز،کره جنوبی مدعی شد بیش از هزار سرباز کره شمالی در جنگ روسیه با اوکراین کشته یا زخمی شده‌اند؛ این درحالی است که اوکراین شمار تلفات سربازان کره‌ای را بیش از سه هزار نفر اعلام کرد. براساس برخی گزارش‌ها، تاکنون هزاران نیرو برای تقویت توان نظامی روسیه در جنگ با اوکراین از کره شمالی عازم روسیه شده است. سربازان کره شمالی دوره‌های آموزش نظامی را برای کسب آمادگی کامل طی کرده و به جبهه‌های نبرد اعزام می‌شوند.

۲۰۰ برابر

با رسیدن نرخ دلار به ۸۰ هزار تومان، تحلیل‌ها و اعتراض‌های بسیاری نسبت به عملکرد «همتی»، وزیر اقتصاد مطرح شده و موارد بسیاری نیز از بی‌توجهی دولت چهاردهم به این روندی که رخ داده است نوشتند. در این میان عنوان شد در یک سال گذشته ریال ایران ۳۸ درصد سقوط کرده، اما افغانی افغانستان ۵۶ درصد صعود! حتی لیر سوریه در زمان بشار اسد و جنگ اندازه پول کشورمان سقوط نکرده است. پیش از این نیز فرهاد مؤمنی گفته بود: «نرخ ارز بیش از ده هزار برابر دوره جنگ افزایش یافته است.»

۳۰۰۰ اسلحه

فرمانده مرزبانی فراجا از کشف سه هزار قبضه اسلحه در ۹ ماه گذشته قبل از ورود به ایران خبر داده است. او همچنین گفت: «قاچاقچیان قصد ورود این میزان اسلحه را به کشور داشتند که در مرزهای کشورمان موفق به کشف این تعداد سلاح شدیم.» او ادامه داد: «مرزبانان موفق شده‌اند با شناسایی اتباع بیگانه‌ای که قصد ورود غیرمجاز به مرزهای کشور را داشتند، جلوی آنها را بگیرند و بیش از یک میلیون و ۲۰۰ هزار تبعه بیگانه از مرزهای کشور برگشت داده شدند.»